

Konstitutionsutskottets betänkande

1978/79:16

med anledning av riksdagens förvaltningsstyrelsens förslag 1978/79:5
med anledning av nytt huvudavtal och medbestämmandeavtal inom
riksdagens och dess verks område

Förslaget

I förslaget 1978/79:5 hemställer förvaltningsstyrelsen

1. att riksdagen bemyndigar konstitutionsutskottet att utse företrädare för arbetsgivarparten i tjänstenämnden för riksdagen och dess verk,
2. att riksdagen antar det i bilaga 2 till förvaltningsstyrelsens framställning upptagna förslaget till lag om ändring i lagen (RFS 1975:2) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor.

I förslaget erinras om att riksdagens förvaltningsstyrelse den 26 april 1978 för sin del godkänt dels nytt huvudavtal, dels ock medbestämmandeavtal för riksdagens och dess verks område (MBA-R), vilka avtal träffats mellan förvaltningskontoret och de statsanställdas centrala arbetstagarorganisationer SACO/SR, SF och TCO-S. Avtalen, vilka trädde i kraft den 1 juli 1978, överensstämmer i tillämpliga delar med motsvarande avtal som för statsförvaltningen i övrigt träffats mellan statens avtalsverk och de centrala arbetstagarorganisationerna.

De nya avtalen utgör en uppföljning inom den statliga sektorn av de reformer inom arbetsrättens område som inleddes genom ikraftträdandet den 1 januari 1977 av lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL) och lagen (1976:600) om offentlig anställning (LOA).

I det nya huvudavtalet för riksdagen och dess verk har – liksom i tidigare gällande huvudavtal – intagits bl. a. regler om bildande av ett organ, benämnt tjänstenämnden för riksdagen och dess verk, med uppgift att i förekommande fall söka förhindra samhällsfarliga konflikter inom avtalsområdet. Enligt avtalet utser de centrala arbetstagarorganisationerna var sin ledamot i nämnden. Riksdagen eller organ som riksdagen bestämmer utser lika många ledamöter som de centrala arbetstagarorganisationerna tillsammans. För varje ledamot utses enligt samma grunder två ersättare. Reglerna för tjänstenämnden är likalydande med motsvarande regler i det äldre huvudavtalet.

Enligt beslut av riksdagen (BaU 1970:90, rskr 482) bemyndigades konstitutionsutskottet att utse arbetsgivarföreträdare i den tjänstenämnd, för vilken regler gavs i det äldre huvudavtalet. Konstitutionsutskottet bör enligt förvaltningsstyrelsens förslag erhålla bemyndigande att utöva motsvarande befogenhet enligt det nya huvudavtalet.

I bilaga till det nya medbestämmandeavtalet regleras de former, under

vilka de anställdas medbestämmande kan få utövas enligt lokalt kollektivavtal. Angående de olika medbestämmandeformerna hänvisas till förvaltningsstyrelsens framställning. Av denna framgår bl. a. att vissa av dessa former för medbestämmande inte överensstämmer med de regler för beslutsfattande som lagts fast genom av riksdagen antagna instruktioner eller reglementen för riksdagen och dess verk. Dessa regler innebär, att beslut fattas av en styrelse (motsvarande) eller i vissa fall av en tjänsteman utan särskilda villkor om medbestämmande för arbetstagarna. För att lokala kollektivavtal innehållande dessa medbestämmandeformer skall kunna träffas och tillämpas inom riksdagens och dess verks område måste en författningsmässig reglering ske.

I fråga om statsförvaltningen i övrigt har regeringen meddelat föreskrifter i förordningen (1978:592) om medbestämmandeformer i statlig tjänst.

När det gäller riksdagens och dess verks område har riksdagens förvaltningsstyrelse enligt lagen (RFS 1975:2) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor ett övergripande ansvar i fråga om förhandling om anställnings- och arbetsvillkor för arbetstagare hos riksdagen och dess verk i likhet med vad statens avtalsverk och regeringen har inom den övriga statsförvaltningen.

Förvaltningsstyrelsen har också enligt instruktionen befogenhet att meddela för riksdagen och dess verk utom riksbanken och riksgäldskontoret gemensamma förvaltningsföreskrifter.

I förslaget anføres att det synes naturligt, att förvaltningsstyrelsen anförtros uppgiften att utfärda de föreskrifter, som behövs för att göra det möjligt att inom riksdagen och dess verk träffa lokala kollektivavtal i samma slags frågor och med samma grad av medbestämmande som gäller inom statsförvaltningen i övrigt.

Den föreslagna befogenheten för förvaltningsstyrelsen föreslås komma till uttryck i tillägg till 1, 2 och 12 §§ lagen (RFS 1975:2) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor. Befogenheten bör gälla generellt för de medbestämmandeavtal som träffats eller kan komma att träffas med stöd av MBL. Förslag i angivna hänseenden har fogats till förvaltningsstyrelsens framställning.

Vid bifall till förslaget har förvaltningsstyrelsen för avsikt att i fråga om de nu aktuella medbestämmandeformerna enligt MBA-R utfärda föreskrifter av den lydelse som framgår av en bilaga till förvaltningsstyrelsens förslag. Föreskrifterna överensstämmer i sak med innehållet i den nämnda förordningen (1978:592).

Utskottet

Riksdagen har 1970 bemyndigat konstitutionsutskottet att utse företrädare för arbetsgivarparten i tjänstenämnden för riksdagen och dess verk. Bestämmelserna om nämnden i det nya huvudavtalet är oförändrade i förhållande till

tidigare avtal. Enligt förvaltningsstyrelsens förslag skall konstitutionsutskottet liksom tidigare utse arbetsgivarrepresentanterna i nämnden. Något nytt riksdagsbeslut i denna del behövs därför inte.

Utskottet tillstyrker det förslag till ändringar i lagen (RFS 1975:2) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor som framlagts i förslagets bilaga 2.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. förklarar yrkandet 1 i förslaget 1978/79:5 besvarat med vad utskottet i det föregående anförte,
2. antar det av förvaltningsstyrelsen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (RFS 1975:2) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor.

Stockholm den 30 november 1978

På konstitutionsutskottets vägnar

KARL BOO

Närvarande: Karl Boo (c), Hilding Johansson (s), Anders Björck (m), Bertil Fiskesjö (c), Torkel Lindahl (fp), Sven-Erik Nordin (c), Ove Karlsson (s), Lars Schött (m), Hans Gustafsson* (s), Yngve Nyquist (s), Britta Hammarbacken (c), Karl Erik Olsson (c), Wivi-Anne Cederqvist* (s), Kerstin Nilsson (s) och Marianne Ståhlberg (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

